

РІШЕННЯ

КОЛЕГІЇ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

” 30. “ 05. 20 19р.

Протокол № 4/3-19

Про схвалення переліків назв посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році

Заслухавши й обговоривши доповідну записку «Про схвалення переліків назв посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році», інформацію в. о. директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Завалевського Ю. І. та інші аналітичні матеріали,

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Доповідну записку «Про схвалення переліків назв посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році» взяти до відома.

2. Схвалити:

перелік назв навчально-методичних посібників для педагогічних працівників, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році, згідно з додатком 1;

перелік назв навчально-методичних посібників для педагогічних працівників, які працюють з учнями з особливими освітніми потребами, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році, згідно з додатком 2;

перелік назв посібників серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році, згідно з додатком 3.

перелік назв навчальної літератури для осіб з особливими освітніми потребами, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році, згідно з додатками 4-5.

3. Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» (Завалевський Ю. І.) організувати у 2019 році конкурсний відбір навчальної літератури, наведеної у додатках 1–5, що може друкуватися за кошти державного бюджету у 2019 році.

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Міністра Карандія В. А.

Голова колегії, Міністр

Л. М. Гриневич

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

«Про схвалення переліків назв посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році»

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 41 «Про затвердження Порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників», розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та з метою реалізації Державного стандарту початкової освіти (далі - Стандарт) постає завдання розробити навчально-методичну літературу, призначену для освоєння та впровадження інноваційних підходів до організації освітнього процесу, а також задля підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Реалізація нового Стандарту передбачає перехід від знаннєвої парадигми до компетентнісної, а також переосмислення та використання нових підходів у дидактиці та методиці навчання.

Повинні змінитися зміст і результати навчання, методики викладання. Новий підхід передбачає партнерство й наставництво у відносинах між учителем і учнями, підтримку дітей, розвиток у них критичного мислення, самоповаги і впевненості в собі. Водночас необхідно орієнтувати навчання на розвиток умінь, вікових особливостей дитини, формування компетентностей, необхідних для вирішення життєвих проблем.

Виконання положень концепції Нової української школи, запровадження нового освітнього середовища в значній мірі залежить від формування мовних компетентностей учнів, зокрема, специфіка різних мовних груп вимагає інших підходів у методиці навчання української мови в класах з навчанням румунською, угорською мовами закладів загальної середньої освіти. Основна мета вивчення української мови як державної – допомогти учням опанувати українську звукову систему, привернути увагу до українського слова, сприяти розвитку комунікативних навичок учнів.

Однією з активних форм, що сприяє формуванню в учнів мовних навичок і умінь, розвиткові уяви і логічного мислення, збагаченню словникового запасу, міжособистого спілкування є використання в освітньому процесі ігрових технологій. Слід зазначити, що вибір ігрових форм має враховувати вікові, індивідуальні, психолого-педагогічні та пізнавальні особливості учнів. Це дасть можливість в учнів сформувати уміння та навички орієнтуватися у допоміжних довідкових засобах, швидко знаходити потрібну інформацію, успішно засвоювати зміст навчального матеріалу, набувати певного досвіду в освітніх і життєвих ситуаціях.

Системна й цілеспрямована робота з підвищення кваліфікації вчителя як в системі післядипломної освіти, так і в змісті науково-методичної роботи різних рівнів, сучасне навчально-методичне забезпечення, що розкриває теоретичні основи інновацій Нової української школи та особливості їх впровадження в шкільну практику, мають стати підґрунтям ефективності застосування Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Окрім того, реалізація Стандарту потребує додаткової підготовки вчителя, який має впроваджувати інноваційну діяльність, тому необхідно розробити навчально-методичні посібники, у яких буде розкрито концептуальні засади Стандарту, охарактеризовано чинники забезпечення якості освітнього процесу та забезпечення рівного доступу дітей з особливими освітніми потребами до якісної освіти.

З метою втілення в шкільну практику ідей Нової української школи на розгляд колегії Міністерства освіти і науки України виносяться переліки назв навчально-методичних посібників для педагогічних працівників, що плануються до видання у 2019 році (додаток 1 і 2).

Актуальною є потреба створення посібників серії «Шкільна бібліотека» – одним із засобів вироблення предметних, загальнонавчальних і ключових компетентностей, стійкої потреби в навчанні, становлення учня як суб'єкта діяльності й особистісного саморозвитку.

Водночас на розгляд колегії Міністерства освіти і науки України подається перелік назв посібників серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році (додаток 3). Усі посібники повинні містити навчальний матеріал українською мовою, передбачений навчальними програмами в шкільному курсі літератури (української, зарубіжної, національних меншин); історії, природознавства, біології для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти, не дублюючи підручники для закладів загальної середньої освіти.

Обов'язковою складовою художньої літератури мають бути твори літератури національних меншин задля того, щоб залучити до духовного збагачення учнів, активізувати їх творчий потенціал. Сучасну художню літературу пропонуємо подати фрагментарно.

Найбільш фундаментальним засобом популяризації продовжують залишатися книжкові науково-популярні видання, які повинні доступно розповідати про складні речі, забезпечувати систему знань, інформаційну, освітню функцію, представляти логічні поняття, докази, переконуючі відомі приклади, факти, порівнюючи незнайоме зі знайомим; про визначні події, оригінальні відкриття і факти, що викликають загальний інтерес.

Адже головне завдання новостворених посібників серії «Шкільна бібліотека» – формувати компетентного читача, сприяти всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі.

До переліку назв навчальної літератури для осіб з особливими освітніми потребами, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році (додаток 4 і 5), включені підручники та посібники, які є застарілими, або відсутні в спеціальних закладах освіти взагалі, а відтак, потребують першочергового видання.

Навчальна література для дітей з особливими освітніми потребами має відповідати їхнім психофізичним можливостям. Зміст, структура, художнє оформлення підручників і посібників повинні враховувати закономірності освітньої практики навчання учнів глухих та зі зниженим слухом, учнів з інтелектуальними порушеннями, їхні психологічні особливості, обов'язково стимулювати пошуково-пізнавальну діяльність.

Ураховуючи специфічну функціональність підручників і посібників у системі засобів корекційного навчання та виховання, необхідно прагнути створення таких навчальних видань, які стали б для дітей з особливими освітніми потребами справжнім засобом засвоєння культурного й духовного досвіду рідного народу й людства в цілому, чинником їхнього розумового, соціального та духовного розвитку.

Із усіх назв, наведених у п'ятьох додатках, відбудеться конкурсний відбір, проект порядку проведення якого розроблено.

Просимо розглянути доповідну записку та прийняти відповідне рішення, проект якого додається.

В. о. директора
Державної наукової установи
«Інститут модернізації змісту освіти»

Ю. І. Завалевський

«Схвалено»

Голова Колегії, Міністр

Л. М. Григорович

Додаток 1

до рішення колегії МОН України

«30» 05. 2019 року

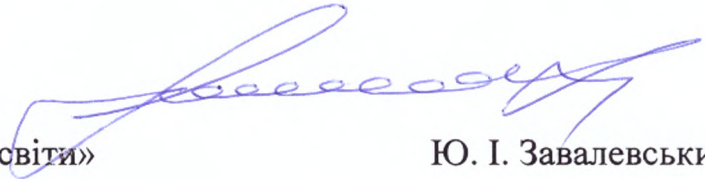
Протокол № 4/3-19

**Перелік назв навчально-методичних посібників
для педагогічних працівників,
що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році**

1. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: порадник для вчителя».
2. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти».
3. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: порадник вихователю групи продовженого дня у закладах загальної середньої освіти».
4. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу».
5. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання англійської мови у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти».
6. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання німецької мови у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти».
7. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання французької мови у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти».
8. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу».
9. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів».
10. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1–2 класах на засадах компетентнісного підходу».
11. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти».

12. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти».
13. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання мовам корінних народів та національних меншин у закладах загальної середньої освіти».
14. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання української мови в класах з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти: компетентнісний підхід».
15. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання української мови в класах з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти».
16. Навчально-методичний посібник «Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти: збірник спецкурсів».
17. Навчально-методичний посібник «Методика реалізація Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти».

В. о. директора
Державної наукової установи
«Інститут модернізації змісту освіти»

Ю. І. Завалевський

«Схвалено»

Голова Колегії Міністрів

Л. М. Гриневич

Додаток 2

до рішення колегії МОН України

« 30. » 05. 2019 року

Протокол № 4/3-19

**Перелік назв навчально-методичних посібників
для педагогічних працівників, які працюють з учнями
з особливими освітніми потребами,
що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році**

1. Навчально-методичний посібник «Компенсаторне навчання дітей з інтелектуальними порушеннями».
2. Навчально-методичний посібник «Навчання дітей із порушеннями слуху».
3. Навчально-методичний посібник «Навчання дітей із порушеннями зору».
4. Навчально-методичний посібник «Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі».
5. Навчально-методичний посібник «Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання».

В. о. директора

Державної наукової установи

«Інститут модернізації змісту освіти»

Ю. І. Завалевський

«Схвалено»

Голова Колегії, Міністр

Л. М. Гриневич

Додаток 3

до рішення колегії МОН України

«30.» 05. 2019 року

Протокол № 4/3-19

Перелік назв посібників

серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти, що планується видати за кошти державного бюджету у 2019 році

1. «Антологія. Фольклор, міфи і легенди народів світу в шкільному курсі літератури» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.
2. «Антологія. Казка в шкільному курсі літератури» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.
3. «Сучасна художня література» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.
4. «Унікальні сторінки географії. Визначні географічні відкриття» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.
5. «Цікаві факти з історії давніх часів» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.
6. «Захопливий світ біології» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.
7. «Цікаво про фінанси» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.
8. «Основи споживчих знань. Споживча етика» посібник серії «Шкільна бібліотека» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти.

В. о. директора

Державної наукової установи

«Інститут модернізації змісту освіти»

Ю. І. Завалевський

«Схвалено»
Голова колегії, Міністр

Л. М. Гриневич

Додаток 4

до рішення колегії МОН України

«30» 05 2019 року

Протокол № 4/3-19

**Перелік назв навчальної літератури
для осіб з особливими освітніми потребами 2 класу, що планується
видати за кошти державного бюджету у 2019 році**

1. «Українська мова» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 91).
2. «Літературне читання» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 91).
3. «Математика» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 91).
4. «Я досліджую світ» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 91) (у 2-х частинах).
5. «Українська мова» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90).
6. «Літературне читання» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90).
7. «Математика» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90).
8. «Я досліджую світ» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90) (у 2-х частинах).
9. «Українська жестова мова» навчальний посібник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90, Н 91) (у 2-х частинах).
10. «Вимова» навчальний посібник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90, Н 91).
11. «Розвиток слухового сприймання» навчальний посібник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90, Н 91) (у 2-х частинах).
12. «Літературне читання» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
13. «Математика» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
14. «Я досліджую світ» підручник для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70) (у 2-х частинах).
15. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 2 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).

В. о. директора
Державної наукової установи
«Інститут модернізації змісту освіти»

Ю. І. Завалевський

«Схвалено»
Голова колегії, Міністр

Л. М. Гриневич

Додаток 5

до рішення колегії МОН України

«30» 05. 2019 року

Протокол № 4/3-19

**Перелік назв навчальної літератури
для осіб з особливими освітніми потребами, що планується видати за
кошти державного бюджету у 2019 році**

1. «Математика» підручник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 91).
2. «Я досліджую світ» підручник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 91) (у 2-х частинах).
3. «Вимова» навчальний посібник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90, Н 91).
4. «Розвиток слухового сприймання» навчальний посібник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90, Н 91) (у 2-х частинах).
5. «Буквар» підручник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90).
6. «Математика» підручник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90).
7. «Я досліджую світ» підручник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 90) (у 2-х частинах).
8. «Математика» підручник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
9. «Я досліджую світ» підручник для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70) (у 2-х частинах).
10. «Мистецтво» підручник інтегрованого курсу для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
11. «Українська мова» підручник для 5 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
12. «Природознавство» підручник для 5 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
13. «Основи здоров'я» підручник для 6 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
14. «Українська мова» підручник для 6 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
15. «Українська література» підручник для 6 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
16. «Математика» підручник для 6 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
17. «Природознавство» підручник для 6 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
18. «Основи здоров'я» підручник для 6 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).

19. «Українська мова» підручник для 7 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
20. «Українська література» підручник для 7 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
21. «Математика» підручник для 7 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
22. «Природознавство» підручник для 7 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
23. «Українська мова» підручник для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
24. «Українська література» підручник для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
25. «Основи правознавства» підручник для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).
26. «Фізика і хімія в побуті» підручник для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (F 70).

В. о. директора
Державної наукової установи
«Інститут модернізації змісту освіти»

Ю. І. Завалевський